

USTAVNA KOMISIJA

6. DECEMBER 1990

Pričetek ob 13.05 uri.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: ... Podrobnost. Dobro, v vsakem primeru gre za skupen predlog Predsedstva in izvršnega sveta, ki predlagata, da se tekst spremeni tako-le, da se glasi odločitev, da Republika Slovenija postane samostojna in neodvina država je sprejeta, če se je zanjo izrekla večina vseh glasovalnih upravičencev. Enak predlog je ... klub delegatov Stranke demokratične preнове in klub Neodvisnih sindikatov - jaz imam napisan delegatov -

.....: Neodvisnih delegatov.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Jaz imam napisano delegatov Kaj sem rekel?

.....: Sindikatov.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: A, tako? Se oproščam, ali vidite, kako sem dejansko usmerjen. Torej, razlika je samo v tem, da je pri teh dveh predlagateljih za upravičencev, če besedica "plebiscita"

MIRAN POTRČ: Gospod predsednik! Jaz soglašam, da je tekst v vsebini identičen, oblikovno in glede jasnosti pa je boljši tekst, ki ga je predlagala vlada po poprajšnjem skupnem mnenju s Predsedstvom. Lahko to sprejmete kot izhodišče?

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Dobro. Potem odstopate ... se razuzmemo, ne.

CIRIL RIBIČIČ: če bo vladni amandma padel, bomo mi na tem vztrajali.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Velja. Prosim.

.....: Jaz bi rada samo to povedala, mi smo hoteli danes vložiti amandma, ki bi bil enake vsebine kot je prenoviteljski in neodvisni, pa ga nismo zaradi tega, ker podpiramo amandma, ki ga predlagata vlada in Predsedstvo. Hvala.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Torej po kazenskem pravu ... namero in na nežensko kaznovanje, tako da

Ravno tako resni in napeti, ne. Dobro. Sedaj dajem ta amandma v razpravo najprej. Želi kdo razpravljati? Tomažič.

TOMAŽIČ: Najprej naj povem, da se mi zdi ta amanda izrazito in skrajno nedemokratičen. Jaz ne bom izhajal iz tistih ekstremnih predpostavak o 50-procentni udeležbi ali pa 100. Ampak o eni taki realni, to pa je za mene 70-procentna udeležba. Pri 70-procentni udeležbi in pri tem, da bi 70 % ljudi glasovalo za odcepitev, ne bo odcepitve. Skratka, odločilo bo 30 % volilcev. Toliko za uvod. Sicer pa mislim, da se tule prepiramo okrog oslove sence na nek način. Namreč, če imamo in vsi imamo namen in smo optimisti, da bo rezultat relativno dober. Po tem smilu se nam ne bi bilo treba prepirati. Samo to, kar sem jaz povedal, da bi se tamle zgodilo za kakšen odstotek v takšnih razmerjih kot sem sedaj rekel, pa da bi zaradi tega bil plebiscit negativen, se

1

mi zdi res zelo demokratično. Jaz pa mislim, da se preveč ukvarjamo okrog besed kdaj bo plebiscit uspešen ali pa pozitiven. Bolj bi bilo kdaj bo plebiscit veljaven. Torej, da bo odločitev veljavna sprejeta in zato je dovolj krajša formulacija kot je bila do sedaj in kot se predlaga. Jaz mislim in predlagam, da bi se ta člen glasil tako: Odločitev na plebiscitu je veljavno sprejeta, če se je glasovanja udeležila večina glasovalnih upravičencev. Torej, pika. Kajti od samega izida bo potem razvidno kakšna ta odločitev je. Ali o volilci za ocepitev ali pa proti. To bo prvo. Volilna komisija bo samo ugotovila rezultat. Torej, toliko za, toliko proti, toliko vzdržanih. Skupščina, ki pa razglasi, bo pa na podlagi pravzaprav čisto splošnih pravnih pravil, splošnih mednarodnih uzanc itd., jih lahko tudi še doštudiramo do takrat, bo pa povedala ali je s tem prišlo do osamosvojitve Slovenije ali ne. Mislim, da bi bil tak kompromis sprejemljiv tako za pozicijo kot za opozicijo in mislim, da je pravno izredno jasen. Važno je samo ali je bilo veljavno, to pomen ali je na plebiscit prišlo več kot 50 %. Če je to prišlo, je veljaven. Odločitev bo pač ugotoviti. Hvala.

Predsednik dr. FRANCE BUJCAR: Hvala lepa. Je to formalen amanda.

.....: Jaz bi predlagal, da ... tudi v pismeni obliki, da bi lahko komisijaJaz ga predlagam drugim članom komisije v razmislek in ga lahko kot član komisije dam komisiji in

Predsednik dr. FRANCE BUJCAR: Kolešnik.

KOLEŠNIK: Formalno, če je treba tale predlog predlagati, potem ga prevzamem na sebe, pa ga predlagam kot član Ustavne komisije e
n

.....

.....:sramotno je verjetno, da smo toliko časa rabili in se ukvarjali s to zadevo, namesto, da resnično gremo k tistemu in vložimo vse napore, da dosežemo tisti cilj, katerega želimo. To pa je naša osamosvojitvev oz., da tej državi damo svoj obraz in svojo sliko. Ta napor smo dolžni vsi mi narediti. Da to dosežemo, pa je prav gotovo lahko različna pot. Ampak po tej poti moramo vsi priti do tega cilja. Zato sigurno stojim za tem, da gre zato, da damo veljavo plebiscitu, rezultat je pa jasno, kakšen mora biti. V izogib vsem možnim špekulacijam po tem plebiscitu in vsem možnim ugotavljanjem ali je zdaj takšen rezultat pozitiven ali ni. Ker to kar zdaj zadnje čase počnemo mislim, da ni vredno naših naporov. Hvala lepa.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Dobro. Zeli še kdo o tem razpravljati?

.....: Jaz bi rad povedal, sicer je že večkrat povedno, zakaj nasprotujem temu amandmaju. Prvič nasprotujemo zaradi tega, ker se mi zdi popolnoma nesprejemljivo, da se glasovi tistih, ki ne grejo glasovati, štejejo v bistvu kot glasovi proti, ker iz tega to sledi. Njihovi glasovi so šteti kot glasovi proti in tu, ne gre zdaj zato, da smo postavljeni tisti, ki bomo recimo za, v neenakopraven položaj, da moramo iti glasovati, to je več ali manj sekundarno vprašanje, ampak gre zato, da je logično predpostavljati, da velik del tistih, ki ne bodo šli glasovati, so nezainteresirani za to vprašanje. In je nemogoče apriori računati, da je njihova opredelitev proti. Verjamem, da bo nekaj tudi takih vmes. To je osnovno vprašanje.

Drugo pa je, razumem ta predlog, ne glede na to, odkod prihaja, kot nadaljevanje neke tradicije, recimo realsocialistične, ki na nek način zahteva od ljudi, da ne smejo biti neopredeljeni, da velja samo tista rešitev, ki je

stoprocentna, ki se jo stoprocentno podpira. Da ne sme biti nezainteresiranih za neko določeno vprašanje in iz teh dveh razlogov temu amandmaju nasprotujem.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Morate točno povedati kateremu. (Odgovor se ne sliši). A tako, dobro. Magajna.

G. MAGAJNA: Prej je bilo rečeno, da s plebiscitom bomo dosegli neko legalnost. Sprašujem se pa sloh o osnovnem smotru plebiscita, ki je po mojem pridobiti najširšo legitimnost za naše nadaljnje odločanje. Iskati samo en nov akt za legalnost potrjevanja nekih odločitev se mi zdi celo nepotrebno, ker mi imamo skupščino, ki je bila, vsaj po moje noben o tem ne dvomi bila povsem legalno izvoljena in predstavlja pač narod in zato ne vidim smisla izvajati plebiscit samo zato, da bomo spet imeli nek akt ne glede na to, koliko odstotkov prebivalstva ga podpira. Mi predstavniške organe imamo, s plebiscitom pa mislim, da hočemo doseči najširšo legitimnost in to je osnovni smoter sploh, da gremo v plebiscit.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Jaz bi samo opozoril na tole, ker se nam diskusija lahko do večera zavleče. Več ali manj imamo vsi o tem že formirana mišljenja, da bi zdaj eden drugega prepričevali, to je pbrezpredmetno. Lahko še povemo, to gre v glavnem za našo ugotovitev za čem stojimo. Tako da bi prosim apeliral na vas, da omejimo naza eno ali drugo. Prosim.

.....: Bom skušal to upoštevati, gospod predsednik. Zavzemam se za takšen amandma, zelo podoben je bil z našega poslanskega kluba. Mi pač gledamo na plebiscit kot na nekaj, kar je samo po sebi demokratično pač. Odločanje ljudstva ali pa demokracija kot večinsko odločanje ljudstva se nam zdi, da je tisto, kar gre skupaj in da plebiscit, ki ne bi zagotovil možnosti

bi bil pač kontradikcija adjekto. Skratka trditi, da je nedemokratska večina, ki se tukaj predpisuje, najbrž nima smisla, saj gre ravno za to odločanje večine ljudi, kar je pač bistvo demokracije. Seveda, jaz bi rekel, da če bi mi šli tukaj z različnimi opcijami, ki bi jih zastopale različne politične stranke v tem parlamentu, bi bila situacija drugačna. Predstavljam si, da je ta večina smiselna tudi zato, ker gre tukaj za plebiscit v tem smislu, da je tukaj ena politična opcija samostojnost in neodvisnost Slovenije, za katero stojijo ne samo aktualna politična stališča strank ampak tudi njihovi programi, na podlagi katerih so bile izvoljene v to skupščino. Vse si prizadevajo ne samo za razpis plebiscita, ampak tudi za pozitiven izid plebiscita in tukaj je seveda večina vseh volilnih upravičencev tisti minimum, ki bi ga bilo treba doseči, da je ta rezultat veljaven. Zakaj je naša stranka na tem vprašanju še posebej občutljiva. Mi smo seveda pred kakšnim letom bili v situaciji, ko bi nekateri in tudi so bili nekateri v naši stranki, ki so trdili, da zadošča legalnost oblasti, ne pa legitimnost oblasti.

da je ta stranka in prejšnji sistem popolnoma legalen, da je v skladu z ustavo in volilno zakonodajo, pa smo se kljub temu odločili, da gremo na volitve skupščine, ki ne bodo samo legalne, ampak tudi legitimne. Da smo takšno legitimno skupščino dobili in ta legitimna skupščina izvoljena na volitvah, ki izražajo legitimno voljo ljudstva Slovenije je tista za katero mislim, da bi bilo prav in dosledno, če terja na takšnem odločanju za eno opcijo za katero stojijo vse politične stranke zastopane v tem parlamentu za temu strankami pač stoji ljudstvo Slovenije, ki je izvolilo te stranke v skupščino, bi bilo pač logično, da zahteva kot minimalno večino to absolutno večino, ki jo predlagata izvršni svet in predsedstvo.

.....: Sprašujem se ali se je v času, ko smo zadnjič glasovali o tekstu 3. člena do danes kaj spremenilo. Spremenilo se je v toliko, da imamo enotno stališče predsedstva in izvršnega sveta in po moji oceni se je spremenilo tudi v volilnem telesu to, da so naši volilci veliko bolj zmedeni in to zlasti izraženo v občutku, ki povzroča opozicija in v sredstvih javnega obveščanja in moram reči, da to dejanje, zlasti pa razni članki Leva Krefta itn., ne dajejo legitimitete in verodostojnosti po enotneju nasploh. Veliko ljudi ni članov strank, je neopredeljenih in kot pravnik moram pač posebej poudariti to, da ne morem pristati zavestno na to, da nekdo, ki popolnoma legitimno ne sodeluje v neki družbeni akciji lahko vpliva na odločitev za katero se je odločila bistveno večja večina ljudi, ki so se pozitivno opredelili. Pravo namreč molk opredeljuje kot neko dejanje s katerim nekdo ni ničesar pritrdil in tudi ničesar zanikal. Zato iz tega razloga štejem, da tisti, ki ne bo prišel na volitve je prepustil odločitev tistim, ki bodo šli. Skratka podpiram amandma, ki ga je danes Ciril in drugi predložili, ki je

bolj enostaven in menim, da moramo vsi prevzeti odgovornost in jaz na svojem področju prevzamem polno odgovornost, da bomo v okviru akcij, ki bodo jih bodo stranke organizirale naredile vse, da bi čimveč ljudi prišlo na volitve in da bi bili čimbolj objektivno seznanjeni s pomenom plebiscita in odločitvijo. In to mislim, da je skupna obveza političnih strank, drugo pa je pravo, ki ga mi sedaj oblikujemo. Zato sem proti kljub temu, da podpiram vlado v celoti in predsedstvo cenim, vendar mislim, da je to neka odločitev, ki nima lahko tudi matematičnih realnih izračunov kot smo že slišali.

JURI FRANCO: Torej jaz seveda ne delim mnenja s kolegom Starmanom in se veselim tega skupnega nastopa, treznega skupnega nastopa izvršnega sveta in predsedstva. Tista, verjetno od inštitucij, ki v tem trenutku najbolj realno in strokovno presojata o tem kakšni naj bodo parametri, ki lahko legitimirajo in postavljajo na raven resne opcije izid plebiscita. Opozarjam na besede, ki sem jih izrekel že na prvem zasedanju te ustavne komisije, ko je bilo prvič govora o plebiscitu, namreč takrat sem izrazil zaskrbljenost, da bi se plebiscit končal z manipulacijo javnega mnenja z farso, ki v mednarodni javnosti bi osmešila prizadevanja Slovenije po samoodločbi. Tokrat vidim z veseljem, da se je izvršni svet, ki je podal po mojem mnenju tudi korektno oceno o možnih tveganjih in o možnih posledicah plebiscita in mislim, da tista je zanimiva podlaga za razpravo se zaveda skupaj s predsedstvom, da minimalna večina, ki je potrebna za to, da se morda v mednarodni javnosti poraja možnost priznavanja slovenske subjektivitete je seveda absolutna večina upravičencev. Mi ne moremo iti na plebiscit na tak odločilen korak z apriornim nezaupanjem in mislim, da to kar počenja del Demosa, ne bom govoril o celotnem Demosu, vendar o tistem najbolj skrajnem delu, ki vztraja pri zahtevi o neki relativni večini o neki tretjini, ni

nič drugega kot nezaupnica do naroda na katerega se sklicuje.
Poglejte, sedaj končno so stvari postavljene v tistih
institucionalnih okvirih iz katerih

..... iz katerih bi morala pobuda nastajati. Torej predsedstvo in IS postavljata normalne pogoje, pogoje za kredibilnost tega plebiscita in celotno odgovornost od zdaj naprej je v rokah tistih, ki se bodo takemu amandmaju in taki racionalni odločitvi vemendu zopertastivili. Tukaj lahko pade kredibilnost tega plebiscita, delno smo mi načeli kredibilnost in legitimnost tega plebiscita že z tisto nerodno potezo Staničeve komisije, ki je nič drugega kot uvajanja stalinističnih metod in nesprejemljivega manipuliranja javnosti in medijev, zato odločno v imenu liberalne-demokratske stranke podpiram predsedstvo in IS in seveda tak amandma.

Mislím, da to bo pogoj za konsenes vseh strank, mislim jaz nimam nobenega dvoma, da bo absolutna večina upravičencev glasovala za pozitiven izid plebiscita. Hvala.

.....: Namreč en bi se strinjal z gospodom Juretom zaradi tega, ker nismo nikoli govorili o eni tretini. Mi govorimo o večini in ne o manjšini. Mi govorimo o večini, ki se bo izrekla za in ne inpotirati, da smo govorili o 1/3. O 1/3 govorijo tisti, ki hočejo, da tisti, ki ostanejo doma vplivati na pozitivno ali nepozitivnost izida plebiscita.

Torej da se razumemo mi govorimo vedno o večini, večina se pa ve kdo so, večina je 100 %.

MIRAN POTRČ: Mi se kot ustavna komisija lahko sprašujemo ali pa ne ali imamo formalne razloge za ponovno razpravo. Jaz trdim, da formalne razloge imamo, ker imamo pač predloge, da o tem razpravljamo. Ta predlog je formalno dan, da ni nekaterih strank in dan je tudi s strani IS, neodvisno od tega tudi ali predsedstvo takšen statu smožnega predlagatelja priznavamo. Jaz sem pa prepričan, da imamo tudi veliko vsebinskih razlogov.

Vsebinske razloge, ki so bili doslej s strani naše

stranke že jasno povedani ne bi obnavljal, bi pa povedal moje razumevanje nekaj dodatnih vsebinskih razlogov, ki so brez dvoma pomembni za to argumentacijo. Jaz razumem, čeprav seveda nimam pravice komentirati pravi smisel, imam pa pravico imeti svoj vtis o predogu, ki je dan, da sta tako IS Skupščine Republike Slovenije kot tudi predsedstvo v sedanjih razmerah ocenila, da je legitimnost plebiscita še kako pomembna in tako legitimnost za razmere v Sloveniji, za razmere v Jugoslaviji in za razmere v svetu.

Mi smo vedno kot stranka trdili in še mnogokdo drug, da je seveda legitimnost popolna mogoča samo ob absolutni večini. Konec koncev smo smiselno to rekli celo predstavniki vseh strank ne v obliki zakona, ampak v obliki politične volje.

Drugo, najbrž se vsi zavedamo, da najpomembnejši čas za nas nastopa po odločitvo o plebiscitu. Seveda za polno predpostavko teh, da bo ta odločitev za ne pa proti samostojni in neodvisni Sloveniji. Če kdo pričakuje, da bo tisti čas lažji od tega, potem pač jaz z njim ne delim mnenje. Takrat bo treba sprejemati konkretne izjemno pomembne odločitve in takrat je nedvomno res, da bodo te konkretne in pomembne odločitve imele kratkoročno tudi kakšno negativno posledico za trenuten položaj ljudi. Poudarjam, kratkoročni da mi ne bi spet kdo očital, da proti plebiscitu, kar je konec koncev to vse kot možno zabeleženo tudi v gradivu o samosvajanju Slovenije, ki smo ga dobili od naševlade in takrat bo potrebna ne samo enotnost strank, ampak tudi polna argumentacija tej vladi, ki bo največjo odgovornost za izvajanje plebiscita nosila, da velika večina državljanov Slovenije se je za takšno pot opredelila.

3. Vse razprave, ki smo jih imeli doslej na žalost je današnja še vedno takšna, do podpisanega dogovora o vsebini, o

pomenu in o načinu odločanja na plebiscitu prosim, da vsak od nas šteje kot svoj del soodgovornosti za iskanje skupne rešitve in tudi kot svoj del soodgovornosti bo to, kako se je to iskanje skupne rešitve odražilo v javnosti. Od takrat naprej, ko bi bila, jaz pa še vedno upam, da bo, sprejeta skupna odločitev v parlamentu vlade, predsedstva strank je seveda nastopanje drugačno, ker imaš skupno izhodišče. Dokler pa skupnega izhodišča ni pričakujem, da ne bo nekdo zahteval, da mora vsak sprejet dobesečno samo tisto, kar je nekdo predlagal enostavno o vsebini in o monalitetah ne sme razpravljati.

Naslednje, kar bi želel reči je to, da kar zadeva našo stranko tudi izhajamo iz zaupanja v volilce in argumentacija, ki je bila tu podana nekatera je za mene nesprejemljiva. Jaz bom namreč rekel sledeče:

kot posameznih in kot predstavnik stranke z vso odgovornostjo

MIRAN POTRC (nad.): trdim, da se že nekaj časa zavzemamo za samostojno, neodvisno in suvereno Slovenijo. Rad bi, da je za njo večina državljanov Slovenije. Vsaka druga odločitev je neprimerljiva in tukaj govori o tem, da tisti, ki ne bo prišel je takšnega ali mnenja je popolnoma vseeno kakšnega mnenja je. Jaz mu ne očitam niti da je za, niti da je proti, niti da je indiferenten, ampak za samostojno in neodvisno Slovenijo želim jasno izraženo voljo večine Slovencev in tudi priznanje, da je samo tista prava volja, ki je napisana tudi v zakonu kot pogoj prava. Vse drugo je samo možno ugibanje, ki nas bo po odločitvi na plebiscit, če se za to ne bomo skupaj angažirali spravilo v iste dileme kot jih imamo danes popolnoma brez vsake potrebe. In zadnje. Ne spada na ustavno komisijo, ker pa tudi drugje mešamo stvari, zavedati se je treba, da nadaljevanje razprave je v tem, tudi po tem ko je izražen skupen predlog predsedstva in vlade, ki ga podpiramo, pomeni seveda bistveno oteževanje priprav in izvedbe plebiscita, postavlja pa tudi kot vprašaj seveda pripravljenost pod takimi pogoji skupno izvedbe plebiscita Hvala.

STONE PERŠAK: Na dve trditvi bi samo repliciral. Recimo z enim predpostavljenim podatkom. Recimo, da se 49% odloči za, 11%, 40% jih ostane doma. To pomeni, da so v bistvu odločili, tisti, ki jim je vseeno. To je ena stvar, druga stvar pa ko ravno govorimo o tem, da bo šele absolutna večina dala mednarodno legitimnost odločitvi. Vemo za primer, ko je 97 % na nekem plebiscitu glasovalo za eno opcijo in vendar ta legitimost tudi ni pomagala, da bi se ta odločitev v mednarodni politični javnosti sprejela in to otočje ostaja v tisti državi proti kateri se je opredelila.

PIRNAT: Torej mnogi argumenti so bili že povedani za to ali ono stran. Mene pravzarpav najbolj moti ta predpostavka s

katero očitno oprerira opozicija, namreč predpsotavka o tem, da so Slovenci proti samostojnosti Slovenije in da moramo ugotoviti željo Slovencev za samostojno Slovenijo, tako da je več kot polovica za to. Predpostavljam obratno, predpostavljam, da Slovenci so za samostojno Slovenijo in da samo v primeru, če bi za ne glasovala večina vseh volilnih upravičencev v tem primeru bi štel da naj Slovenia še naprej ostane v taki Jugoslaviji kot je sedaj. Ta argumetnacija kaže na absurdnost trditve, da je za tako ali drugačno odločitev potrebna absolutna večina. Osebno menim, da je legitimna in take izkušnje so marsikje po svetu odločitev za katero je glasovala večina tistih, ki jih pač stvar zanima, glede ostalih pa ni mogoče predpostavljati ne tako ne drugače.

MIRAN POTRČ: Seveda, če bi želeli slediti korektnemu delu misli g.Pirnata, ker nekaj je bilo tudi nekorektnim ampak tistih ne bom komentiral, bi seveda moralo biti vprašanje drugačno. In če bi bilo vprašanje takšno ali želijo Slovenci ostati v SFRJ, potem bi se seveda strinjal, da bi absolutna večina teh to pomenila. Ampak vprašanje je postavljeno drugače. Jaz sem tudi prepričan, da to želijo. Samo, če ga postavljamo, potem ga moramo pač tudi izraziti. Če ne ga pa postaviti ni treba.

.....: Dobro, en problem je toliko, da je g. Pirnat miñister vlade, ki nam je tukaj predlagala drugačen amandma, kot ga on, to so tudi drugi očitno opazili. Ampak to je drugi problem. Problem je to, da je g. Pirnat dal javno izjavo, da je opozicija itak proti plebiscitu in iz take predpostvke seveda nezaupanje v opozicijo in naše stranke še posebej lahko razlog in zelo realna podlaga, zato da se boji za večino. Jaz pa bi zagotovil, da temu ni tako. Niti programsko, niti po kakšnem drugem, mislim, da so takšno sejanje nazaupanja do opozicije in do naše

samostojnostjo pač iz trte izviti, politično škodljivi za povezovanje Slovencev na vprašanje, ki zadeva nacionalni interes Slovenije in vseh državljanov Slovenije. Podobno bi rad rekel, ker se tukaj so omenile nekatere polemike s strani naše stranke. Kreft je bil omenjen itn. Te polemike so v funkciji tega, kaj se bo odločilo okrog večine in v funkciji zagovarnjanja določenih vidikov elementov rešitve in poskušajo doseči tisti za kar se zavzemamo. Drugo je, če je sporazum dosežen, če je podpisan, če je zakon sporazumno sprejet, potem mislim, da je enotnejša akcija več kot jasna, da bo temu sledila in obratno. Trdim, da bo 25 % za težje doseči, če bomo šli na enotno kot pa 50 %, če vse stranke. Naša stranka se bo zavedala in se bo potrudila, da bodo njeni volici, ki so za samostojno in neodvisno Slovenijo šli na volitve in glasovali na tem glasovanju za in isto bi moral poskrbeti tudi Demos in druge opozicijski stranke, pa bi bilo

CIRIL RIBIČIČ : stranke kot je bilo manj teh dvomov. Postavljati pa danes vprašanje v tem smislu, saj so Slovenci itak za samostojnost, pa seveda prosim ne naslavljati na opozicijo, no. Jaz se strinjam, da so Slovenci za samostojnost, pa vse stranke, ki smo bile izvoljene v to skupščino smo za samostojnost po naših programih, ampak nisem mi predlagali, da se gre o tem ponovno glasovati na plebiscit.

PREDSEDNIK dr. FRANCE BUČAR : Hvala lepa. No jaz bi še enkrat apeliral. Ne zdaj prepričevati na dolgo in široko eden drugega, ker približno mnenje imamo formirano, tu moramo zdaj, vsaj jaz apeliram da stvar odločimo z glasovanjem. Prosim kolešnik še.

KOLEŠNIK: Ker je tukaj reči. namreč kakšna je to garancija, da je stranka prenoviteljev za, če pa ne dajete garancije gospod Kreft z javnimi izjavami in gospod Balažič, da bo to res.

MIRAN POTRČ: Jaz se še enkrat samo prosim. Če želite sprejmite, če ne želite ne sprejmite, da je razpava o tem kaj je vsebina plebiscita, kaj so pogoji plebiscita, kaj je veljavna odločitev dokler sporazum ni dosežen eno in da je naša izrecna in iskrena pripravljenoost potem, ko bo sporazum dosežen jasno sodelovati za plebiscit drugo.

Če pa od nas zahtevate, da moramo molčati, ker je nekdo v Demosu nekaj predlagal, potem se takšno igro ne gremo in prosim, da to zastopite.

.....: Ja jaz v imenu vlade vztrajam pri amandmaju, ki smo ga predlagali. Moram reči, da smo to napravili po temeljitev premisleku in potem, ko je bilo vrsto poskusov napravljeno, da bi s konsenzom prišli do najpomembnejših odločitev. Na koncu sta ostala dva vprašanja, vprašanja forma

vprašanja datuma. Glede datuma se je bilo v končni fazi lažje sporazumeti in v takem stanju smo smatrali skupaj s predsedstvom, da je stvar treba presekat, ker mislim, da največjo škodo v tem trenutku delamo z svojo neenotnostjo in strinjam se s tistimi, ki pravijo, da narod dejansko zbežan.

Ne bi pa se mogel strinjati s temi amandmani, ki enega od tega danes smo tudi slišali, ki bi prepuščal odločitev oz. ki ne bi bil jasev v smislu zakonu kdaj je veljavno plebiscit izglasovan. Sklicevanje na neka splošna pravila namreč pripeljejo do tega, da trčimo tudi ob zakon o referendumu, kjer je pa zopet absolutna večina, zato bi jaz predlagal in še to moram povedati, da je vlada svoja dejanja vezala z željo, da pride do konsenza, ker se zaveda odgovornosti, zlati po dobljenem plebiscitu v katerega jaz kar upam, da bo rezultat takšen in brez soglasja vseh ali pa brez večinske podpore vlada tako velike odgovornosti ne bi mogla prevzemati.

PRESEDNIK dr. FRANCE BUČAR: Smo sposobni za glasovanje? Dobro, potem dajem najprej po vrstnem redu. Navzočih nas je 21. Dajem najprejTorej dajem na glasovanje amandma 18, ki se pravim konzumiram kot predlagatelj. Torej na glasovanje k 3. členu zakona. Ga še enkrat preberem, ja torej odločitev, da Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država je sprejeta, če se je zanjo izrekla večina vseh glasovalnih upravičencev. Dajem tak predlog na glasovanje oz. ta amandma na glasovanje. Prosim ?

.....: namreč ta amandma je s strani za nas nad nami in mahunizem nad večino. Hvala lepa, glasoval bom proti.

PRESEDNIK dr. FRANCE BUČAR: Dobro. Kdor je prosim za ta

predlog? Kdo je prosim proti? Kd se je vzdržal?

Torej ugotavljam ,da je amandma IS k 3. členu zakona sprejet. Prehajamo oz. s tem je vsebinsko takorekoč naša razprava zaključena. Drugi predlogi so več ali manj posledični.

Amandma k 4. členu. Besedilo 4. člena se dopolni tako, da se za besedo sprejme dodajo besede v 6 mesecih od dneva razglasitve odločitve. Dobro. Ni potrebno glasovanje?

K 5. členu. Besedilo 5. člena se spremeni tako, da se glasi: plebiscit se izvede na nedeljo dne 23. decembra 1990.

Kdo je prosim za ta predlog, prosim da dvigne roko? Predlog je torej sprejet. Zdaj vas moram jaz obvestiti še o naslednjem. Ja torej pogledjte zdaj glede na to, da smo sprejeli zdaj ta amandma, če pogledate zdaj 6. člen pravi, govori takole: o razpisu plebiscita sprejme Skupščina Republike Slovenije na predlog Predsedstva Republike Slovenije izjavo o namerah države Republike Slovenije o plebiscitu določen predlog IS torej gradivo za obveščanje in končno vabilo o udeležvi. Torej tri stvari. Pogledjte, tukaj pa bi naj komisija oz. ustavna komisija sama

Predsednik dr. FRANCE BUČAR:spremenila tekstbi rekla, da sama sprejema amandma k temu zakonu, da se 6. člen črta. Namreč v predloženem 6. členu je predvideno to, kar sem prej rekel, ker so pa vsi trije akti, namreč ta je bil predviden nato, da bo tempiran na to ta člen, da bo datum določila predsedstvo itn. Zdaj ker smo pa že v zakonu določili in so vsi trije akti že danes predloženi, čeprav tistegapisma o namerah še nimate, ker predsedstvo malo zamuja, ...bo šele na klop prišel in ker je s 5. členom zakona že določen datum plebiscita bo treba po posebnem razpisu plebiscitav smislučlena odpade. Komisija zato predlaga črtanje 6. člena. Predlaga tudi, da zbori na današnji skupni seji ob razpravi o predlogi zakona razpravljajo tudi o vseh treh predloženih aktih in odločijo o njihovem sprejetju, tako, da je s tem dosežen namen vsebovan v tem 6. členuTo je samo več ali manj pravno tehničen amandma.

Smo za ta, prosim, ja.

.....: Seveda pod to predpostavko in točno tako razlago, kot ste jo vi razložili, vašo argumentacijo sprejemam. Vsebinsko to samo pomeni, da seveda pričakujemo, da bomo o teh treh stvareh odločali in odločili in da je to na nek način sestavni del odločitve o plebiscitu.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Smo za ta predlog, prosim, da dvignemo roko, kljub temu gre za... Dobro.

Potem je tu še amandma k 8. členu. Za prvim odstavkom 8. člena se dodata dva nova odstavka, ki se glasita. Pristojna volilna komisija najpozneje 10 dni pred dnem izvedbe plebiscita sporoči organu, ki vodi evidenco volilne pravice, katera glasovalna mesta bodo na njegovem območju in območja glasovalnih mest.

In še, pristojni organ sestavi in razgrne splošne

volilne imenike za glasovalna mesta na svojem območju najpozneje 6 dni pred dnevom izvedbe plebiscita. Drugi odstavek postane četrti odstavek. Se s tem strinjamo, to je zopet samo tehnična... Prosim, kdo je za. Dobro.

Potem smo vprašanja amandmajev rešili. Zdaj bi jaz še k eni drugi stvari prosil za mnenje komisije. Ali mislimo, to se moramo pa zdaj odločiti, te amandmaje, ki smo jih zdaj sprejeli že kot sestavni del našega zakonskega predloga in ob amandmajih v plenumu ni treba sploh več glasovati. Ali mislimo, da je treba o amandmajih še posebej glasovati na plenumu? Torej je potrebna nekoliko pravno-tehnična razlaga v vsakem primeru. Prosim (se ne sliši iz ozadja). Prosim, če vam smem prebrati tole. Po 294. členu..... pravi, če predlagatelj zakonskega predloga vloži amandma 10 dni pred dnevom določenim za sejo zbora in je amandma poslan vsem prejemnikom, ki se jim pošilja gradivo v skadu z določbo petega odstavka 33. člena Poslovnika, se šteje amandma na predlog predlagatelja za sestavni del zakonskega predloga. Ta zakon seveda ni predložen niti 10 dni prej ampak neposredno zdaj in zato jaz mislim, to je moj predlog, da so ti amandmaji že sestavni del zakonskega predloga in da je na plenumu torej glasujemo samo še o zakonu takem, kot ga predlagamo. To mora biti odločitev Ustavne komisije, ki ima seveda lahko določene posledice. Nekaterim bo to olajšalo vest,

.....: Jaz bi rekel, da bo olajšalo delo ravno tistim, ki so bili proti 1. amandmaju, če gre kot integralni tekst. Zato ker drugače bomo mi morali

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Saj pravim, če se zdaj odločimo tako, (vsevprek) to je pa logično samo po sebi (mi predlagamo) Mi damo tekst zakona, kot ga je zdaj v končni fazi sprejela Ustavna komisija. Potem pa še nekaj drugega se

moramo zmeniti. Zdaj smo govorili o teh treh aktih. Zdaj imamo lahko mi eno točko, to je zakon o plebiscitu, potem pa še drugo točko, ti akti. Ker pa jaz mislim, to je moje mnenje, da je recimo tistole gradivo izvršnega sveta o posledicah in pismo o namerah pravzaprav tista osnova, na podlagi katere se sploh za zakon odločamo. Jaz bi predlagal, da je to, razprava o teh dveh aktih, že pravzaprav vsebina razprave o samem zakonu, da pa o njih potem po sprejetju zakona posebej glasujemo. Se strinjamo s takim. Skupna razprava, mislim, da je to logično.....

.....: Samo sprašujem vas, vi ste nas obvestil kljub temu, da smo 6. člen črtali o tem razglasu, ali ga bo predlagala Ustavna komisija. Če ga bo, potem predlagam, da povemo, ali se z njim strinjamo ali ne, ker drugače ...ga mora nekdo drug predlagati.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: To pa res ne vem, kdo naj tole predlaga.....

.....: Samo potem ga mora nekdo drug predlagati. Potem se moramo dogovoriti kdo je predlagatelj.

CIRIL RIBIČIČ: če ni sporen, bi lahko predlagali, če ni sporno.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Dobro, potem ga predlagamo. Čakajte! Potem je pa še ena stvar. Moramo določiti poročevalca.

.....: To boste vi.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Jaz ne vem. Jaz sem mislim, ker je v prejšnjem bil gospod Potrč.... Moje poročilo bo sedaj izključno samo strogo formalistično. Hvala lepa. Pardon. Ne še zaključiti, še imamo tamle.

.....: Eno majhno uredakcijsko pripombo imam k razglasu. Zadnji odstavek razglasa je izjemno dolg in težko razumljiv za razglas. Jaz predlagam, da se preformulira v nekaj stavkov, čeprav me, da je direktno iz zakona ...

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Dobro, če je to predlog Ustravne komisije ga moramo

.....: Jaz predlagam, da vse eno malo razpravljamo, nemogoče dolg je in zelo težko razumljiv.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Prosim kar predloge.

.....: Vsak vejica naj se spremeni v piko in ustrezno dopolni stavek, recimo.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: No, kar prosim. Ja, v redu, dajmo tekst kar določiti.

CIRIL RIBIČIČ: Se strinjamo. Več stavkov, ista vsebina.

TONE PERŠAK: Po moje je možno samo eno piko narediti, če hočemo tekst, in sicer tam, kjer reče "Ki jih je preneslo na organe SFRJ." Pika. "Zavezuje jo tudi, da začne pogajanja" ali nekaj takega.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: No, še nekaj takega. Konkretno.

.....: Na organe SFRJ

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Ne, ... s ker ne moremo začeti.

TONE PERŠAK: Prvi predlog je, da je pika za tam, ki jih je prenesla na organe SFRJ. Prva pika.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Pika, ja. Potem se pa začne naprej. Kako?

TONE PERŠAK: Hkrati začne pogajanja z drugimi republikami

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Hkrati, tako, namesto treh hkrati

.....: Imam še en dodatni predlog. Jaz predlagam, da ne bi prvega stavka toliko zapletli in bi reči takole: Ter ukrepe, potem je pa tisto, ki so potrebni, bi kar rekli: , /vejica/ potrebne za izvrševanje suverenih pravic.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Ter ukrepe, potrebne za izvrševanje suverenih pravic.

.....: Za izvrševanje suverenih pravic. /pika/ Potem pa nič, "ker jih je preneslo na organe "

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Za izvrševanje suverenih pravic. /pika/ Torej pravic, /vejica/ ali ne?

.....: Ja, no, to je dilema, ali ostane potem na koncu vejica.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Ne more biti nobenih dilem pri predlaganju.

.....: Glede tega jaz nimam mnenja. Če drugi vztrajajo naj ostane.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Ukrepe pravic, potrebne za izvrševanje pravic, ki jih je

.....: preneslo

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: na organe SFRJ. Dobro. Pika.

Se kaj?

.....: Kar naj ostane tekst tak, kot je bil.

.....: Tukaj imamo enkrat skupščino, enkrat pa Republiko Slovenijo.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Na plebiscitu sprejeteda v šestih mesecih sprejme ukrepe, potrebne za izvrševanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organe SFRJ. Pika. Hkrati začne pogajanja z drugimi republikami ... Dobro.

Ob dveh imamo skupno sejo. Strokovne službe prosim, da

.....: Čistopis bomo naredili

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Takoj, sicer ne bo težko.